

KUNTAVAALIT

KUNTA
LIITTO

Kuntavaalit 2021:

Tietoa ennakkoäänestyksestä ja ennakkoäänestyspaikoista

Liitediat Kuntaliiton tiedotteeseen 25.5.2021

Lähteet: OM: Vaalit.fi, Tilastokeskus, Kuntaliitto.

Marianne Pekola-Sjöblom & Sirkka-Liisa Piipponen, Kuntaliitto

Ennakkoäänestys kuntavaaleissa

- **Ennakkoäänestys on ollut käytössä kuntavaaleissa vuodesta 1972 alkaen.**
- Ennakkoäänestys on jatkuvasti kasvattanut suosiotaan.
- Vuoden 2017 kuntavaaleissa ennakoon äänesti **26,6 prosenttia kaikista äänioikeutetuista ja 45,2 prosenttia äänioikeuttaan käyttäneistä**. Edellisissä, vuoden 2012 kuntavaaleissa ennakoon äänesti 42,4 prosenttia äänioikeuttaan käyttäneistä.
- Ennakkoäänestys on ollut erityisesti eläkeläisten suosiossa. Vuoden 2017 kuntavaaleissa kaikista ennakoon äänestäneistä lähes puolet (47%) oli eläkeläisiä ([Tilastokeskuksen selvitys](https://tilastokeskus.fi/til/kvaa/2017/05/kvaa_2017_05_2017-05-05_kat_001_fi.html)).
https://tilastokeskus.fi/til/kvaa/2017/05/kvaa_2017_05_2017-05-05_kat_001_fi.html
- **Ennakkoäänestysaktiivisuus (osuus äänioikeutetuista) vaihtelee suuresti kuntien välillä.** Vuoden 2017 kuntavaaleissa ennakkoäänestäneiden osuus vaihteli Korsnäsän kunnan 14,3 prosentista Savukosken kunnan 59,4 prosenttiin.

- **Ennakkoäänestys on kotimaassa 26.5. - 8.6.2021 ja ulkomailla 2. - 5.6.2021.** Ajanjakso on kuitenkin lyhyempi osassa ennakkoäänestyspaikkoja.
- **Ennakoon voi äänestää missä tahansa yleisessä ennakkoäänestyspaikassa kotimaassa tai ulkomailla.**
- Ennakkoäänestyspaikkojen sijainnista ja aukioloajoista on tiedot osoitteessa <https://tulospalvelu.vaalit.fi/KV-2021/fi/kuntalista.html>
- Näissä vaaleissa on käytössä myös **ulkoäänestyspaikkoja** osassa kuntia. Ulkoäänestyspaikat on listattu myös erikseen ja löytyvät osoitteesta <https://vaalit.fi/ulkoaanestyspaikat-ennakkoaanestyksessa>
- Näissä vaaleissa käytössä myös **äänestysmahdollisuus varuskunnissa**. Laki kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta (411/2021) tuli voimaan 21.5.2021. <https://www.finlex.fi/sv/laki/kokoelma/2021/fs20210411.pdf>

Ennakkoäänestyspaikat kuntavaaleissa 2021

- **Kunnissa on kaikkiaan 930 ennakkoäänestyspaikkaa.**
 - Määrä on kasvanut jonkin verran edellisistä kuntavaaleista.
(kv-2008: 889; kv-2012: 883; kv-2017: 893 ennakkoäänestyspaikkaa)
 - Määrän nousua selittää erityisesti monien kuntien käyttöön ottamat ulkoäänestyspaikat turvallisen äänestämisen mahdollistamiseksi vallitsevassa koronatilanteessa.*
- **Kunnissa on keskimäärin kolme (3) ennakkoäänestyspaikkaa.**
 - Äänestyspaikat/kunta on kasvanut hieman edellisistä kuntavaaleista.
(kv-2008: 2,7; kv-2012: 2,9; kv-2017: 3,0; kv-2021: 3,2 ennakkoäänestyspaikkaa/kunta)
- **Tyypillisimmin kunnissa on yksi ennakkoäänestyspaikka.**
 - Kaikkiaan 126 kunnassa eli 43 prosentissa kunnista on vain yksi ennakkoäänestyspaikka.
 - Ennakkoäänestyspaikkojen määrä vaihtelee kuntakokoluokittain alle 5 000 asukkaan kuntien keskimäärin yhdestä äänestyspaikasta yli 100 000 asukkaan kaupunkien keskimäärin 19 äänestyspaikkaan. Eniten ennakkoäänestyspaikkoja on Helsingissä: 37.
- **Kunnissa on keskimäärin 4 484 asukasta yhtä ennakkoäänestyspaikkaa kohti.**
 - Asukaskohtaiset ennakkoäänestyspaikat vaihtelevat Muonion 383 asukkaasta Espoon 20 915 asukkaaseen. Myös 2017 kuntavaaleissa suurin vaihtelu Muonion ja Espoon välillä.

*Lisätietoja: <https://vaalit.fi/koronaohjeita-aanestajille>; <https://vaalit.fi/ulkoaanestyspaikat-ennakkoaanestyksessa>;

Kuntavaalit 2012 - 2021:

Ennakkoäänestyspaikat kuntavaaleissa

2012, 2017 ja 2021

Lkm:t Manner-Suomen kunnissa.

Ennakkoäänestys- paikkojen lkm	2012	2017	2021
1	153	132	126*
2	59	72	69
3	28	27	25
4	21	15	19
5 – 10	27	32	39
11 – 20	15	15	14
Yli 20	2	2	2
Lkm yhteensä	883	893	930*
Kuntien lkm	304	295	294*

*Sisältää Maarianhaminassa sijaitsevan yhden ennakkoäänestyspaikan

⁴ **Lähteet:** Oikeusministeriö ja Kuntaliitto.
[Pekola-Sjöblom & Piipponen: Kuntavaalit, ehdokkaat ja valitut vuonna 2017.](#) Uutta kunnista nro 1/2018.

Kunnat, joissa eniten ennakkoäänestyspaikkoja

• Helsinki	37	• Vaasa	14
• Oulu	23	• Vantaa	14
• Tampere	19	• Espoo	14
• Pori	17	• Joensuu	12
• Kuopio	17	• Lahti	12
• Jyväskylä	17	• Parainen	11
• Rovaniemi	16	• Lappeenranta	11
• Kouvola	16	• Salo	10
• Turku	15	• Hämeenlinna	10

Kuntavaalit 2021:

Kuntien ennakkoäänestyspaikat kuntakokoluokittain

Kuntakokoluokka	Ennakkoäänestys- paikkojen lkm yhteensä	Min, max lkm kunnissa	Ennakkoäänestys- paikkoja/kunta keskimäärin	Aukkaita/ Äänestyspaikka	Kuntien lkm
alle 5 000 as.	177	1-9	1	2 241	124
5 000-10 000 as.	154	1-6	2	4 428	73
10 001 - 20 000 as.	131	1-11	3	6 463	42*
20 001 - 50 000 as.	165	2-9	5	7 434	34
50 001 - 100 000 as.	135	4-17	12	6 441	12
yli 100 000 as.	168	12-37	19	12 864	9
Yhteensä	930	1-37	3	4 484	294*

*ml Maarianhamina

Kuntavaalit 2021:

Kuntien ennakkoäänestyspaikat maakunnittain tarkasteltuna

Maakunta	Ennakkoäänestys- paikkojen lkm yhteensä	Min, max lkm kunnissa	Ennakkoäänestys- paikkoja/kunta keskimäärin	Asukkaita/ Äänestyspaikka	Kuntien lkm
Etelä-Karjala	26	1-11	3	3 637	9
Etelä-Pohjanmaa	32	1-7	2	5 299	18
Etelä-Savo	33	1-9	3	3 486	12
Kainuu	25	1-8	3	2 323	8
Kanta-Häme	27	1-10	2	5 961	11
Keski-Pohjanmaa	16	1-5	2	3 095	8
Keski-Suomi	55	1-17	3	3 329	22
Kymenlaakso	28	2-16	5	5 495	6
Lappi	67	1-6	3	2 651	21
Pirkanmaa	67	1-19	3	5 786	23
Pohjanmaa	47	1-14	3	4 389	14
Pohjois-Karjala	46	1-12	3	3 626	13
Pohjois-Pohjanmaa	81	1-23	3	4 098	30
Pohjois-Savo	54	1-17	3	3 485	19
Päijät-Häme	32	1-37	3	4 871	10
Satakunta	51	1-17	3	3 796	16
Uusimaa	156	1-37	6	7 364	26
Varsinais-Suomi	86	1-15	3	4 969	27
Kaikki kunnat	930	1-37	3	4 484	294*

Ennakkoäänestyspaikat kuntavaaleissa 2021

Kunnissa on vuoden 2021 kuntavaaleissa kaikkiaan 930 ennakkoäänestyspaikkaa.

Yleisimmät ennakkoäänestyspaikat:

- 1. Kirjasto.** 191 äänestyspaikkaa yhteensä 99 kunnassa.
(muualla kuin kauppakeskuksessa 183 ja kauppakeskuksessa 8)
 - 2. Kunnan- tai kaupungintalo.** 174 äänestyspaikkaa yhteensä 169 kunnassa.
 - 3. Kauppakeskus tai muu kaupallinen paikka.** 150 äänestyspaikkaa yhteensä 57 kunnassa.
- Muita yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja:** Koulu tai muu oppilaitos (95), muu kunnan virasto tai laitos (80), kunnan palvelukeskus tai palvelupiste (52).
 - Liikkuvia äänestyspaikkoja** (auto tai laiva) kaikkiaan 61 yhteensä 58 kunnassa.
 - Liikkuva äänestysauto kaikkiaan 56 kunnassa ja laiva (yhteysalus) 2 kunnassa (Kemiönsaari 1 ja Parainen 4.)
 - Liikkuvia äänestyspaikkoja kaikenkokoisissa kunnissa eri puolella Suomea 1800 asukkaan *Enontekiön* kunnasta (Lappi) 84 000 asukkaan *Porin* kaupunkiin (Satakunta).

Erityyppisten ennakkoäänestyspaikkojen yleisyys

(äänestyspaikkojen lkm ja kattavuus kunnissa)

KUNTAVALIT

KUNTA
LIITTO

Kirjasto

191 äänestyspaikkaa
yhteensä **99** kunnassa

Kunnantalo/ kaupungintalo

174 äänestyspaikkaa
yhteensä **169** kunnassa

Liikkuva äänestyspaikka (auto, laiva)

61 äänestyspaikkaa
yhteensä **58** kunnassa

Koulu tai muu oppilaitos

95 äänestyspaikkaa
yhteensä **57** kunnassa

Kunnan muu virasto, laitos, yhteispalvelu- piste tms.

132 äänestyspaikkaa
yhteensä **76** kunnassa

Kauppakeskus tai muu kaupallinen paikka.

150 äänestyspaikkaa
yhteensä **57** kunnassa.

Jokin muu äänestyspaikka

127 äänestyspaikkaa
yhteensä **72** kunnassa

Ennakkoäänestyspaikka	Lkm kv- 2017	Lkm kv-2021	muutos
Kirjasto muualla kuin kauppakeskuksessa	213	183	-
Kunnantalo/kaupungintalo	195	174	-
Kauppakeskus tai muu kaupallinen paikka	125	150	+
Muu paikka	66	126	+
Koulu ja muu oppilaitos	84	95	+
Muu kunnan virasto/laitos	72	80	+
Liikkuva äänestyspaikka, auto	56	56	~
Kunnan palvelukeskus tai palvelupiste muualla kuin kauppakeskuksessa	34	35	+
Kunnan palvelukeskus tai palvelupiste kauppakeskuksessa	14	17	+
Kirjasto kauppakeskuksessa	14	8	-
Postin konttori kauppakeskuksessa	8	0	-
Postin konttori muualla kuin kauppakeskuksessa	7	0	-
Liikkuva äänestyspaikka, laiva	5	5	~
Ahvenanmaan postin konttori muualla kuin kauppakeskuksessa	..	1	..
Ennakkoäänestyspaikat yht.	893	930	+37

Kuntavaalit 2021:

Kuntien ennakkoäänestyspaikat äänestyspaikan tyypin mukaan.

Ennakkoäänestyspaikat kuntakattavuuden mukaisessa suuruusjärjestyksessä.

Ennakkoäänestyspaikka	EÄ-paikat, lkm kv-2021	Kuntien lkm	% M-S kunnista
Kunnantalo/kaupungintalo	174	169	58
Kirjasto muualla kuin kauppakeskuksessa	183	96	33
Muu paikka	126	71	24
Kauppakeskus tai muu kaupallinen paikka	150	57	19
Koulu ja muu oppilaitos	95	57	19
Muu kunnan virasto/laitos	80	57	19
Liikkuva äänestyspaikka, auto	56	56	19
Kunnan palvelukeskus tai palvelupiste muualla kuin kauppakeskuksessa	35	23	8
Kunnan palvelukeskus tai palvelupiste kauppakeskuksessa	17	7	2
Kirjasto kauppakeskuksessa	8	7	2
Liikkuva äänestyspaikka, laiva	5	2	1
Ahvenanmaan postin konttori muualla kuin kauppakeskuksessa	1	1	-
Ennakkoäänestyspaikat yht.	930	294	100

Kuntavaalit 2021: Sanapilvi kuntien järjestämistä ennakkoäänestyspaikoista

**KUNTA
LIITTO**

**Muu äänestyspaikka:
126 kpl yht. 71 kunnassa**

Liikkuva äänestyspaikka: 61 kpl yht. 58 kunnassa

Tyypillisimmät ennakkoäänestyspaikat erikokoisissa kunnissa

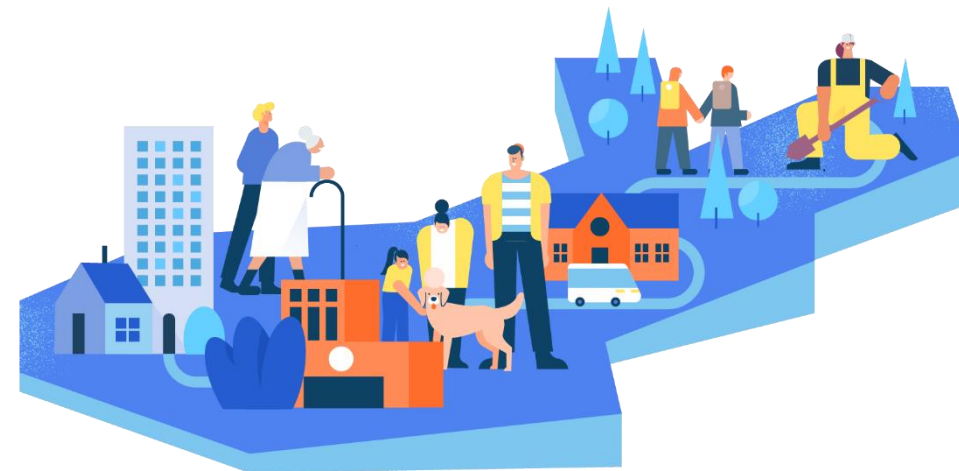
Kuntakokoluokka	Nro 1	Nro 2	Nro 3
Alle 5 000 as.	Kunnan-/kaupungintalo (65%)	Kirjasto (20%)	Liikkuva äänestyspaikka (13%)
5 000 – 10 000 as.	Kunnan-/kaupungintalo (64%)	Kirjasto (27%)	Liikkuva äänestyspaikka (23%)
10 001 – 20 000 as.	Kunnan-/kaupungintalo (50%)	Kunnan muu virasto, yhteispalvelupiste tms. (48%)	Kirjasto (38%)
20 001 – 50 000 as.	Kauppakeskus tai muu kaupallinen paikka (68%)	Koulu tai muu oppilaitos (59%)	Kirjasto (53%)
50 001 – 100 000 as.	Kauppakeskus tai muu kaupallinen paikka (100%)	Kirjasto (92%)	Kunnan muu virasto, yhteispalvelupiste tms. (83%)
Yli 100 000 as.	Kirjasto (100%)	Kauppakeskus tai muu kaupallinen paikka (89%)	Kunnan muu virasto, yhteispalvelupiste tms. (89%)
YHTEENSÄ	Kunnan-/kaupungintalo (58% kunnista)	Kirjasto (34% kunnista)	Kunnan muu virasto, yhteispalvelupiste tms. (26% kunnista)

Kuntavaalit 2021:

Muutama esimerkki muihin äänestyspaikkoihin luokitelluista ennakoäänestyspaikoista

▪ Hämeenlinna	Hämeenlinnan uimahalli
▪ Jyväskylä	Tikkakosken teollisuustalo, Lounaskahvila Stiina
▪ Kankaanpää	Niinisalon varuskuntakerhorakennus*
▪ Kauhava	Jääkärimuseo
▪ Kokemäki	Kauvatsan paloasema
▪ Lappeenranta	Ylioppilastalo
▪ Muonio	Kangosjärven kylätalo
▪ Oulu	Oulun teatteri
▪ Pori	Lassilan maamiesseurantalo
▪ Sipoo	Linnanpellon paloasema
▪ Suomussalmi	Ämmänsaaren tori
▪ Säkylä	Huovinrinteen varuskuntakerhorakennus*
▪ Vaasa	Visit Vaasa -infopiste

***Huom. Oikeusministeriö 20.5.2021 väliaikaisesta laista:**
Kuntavaaleissa 2021 äänestetään myös varuskunnissa.

Kuntavaalit 2021 – Koronaturvalliset vaalit:

Yhteensä 89 kuntaa* tarjoaa mahdollisuuden ennakoäänestykseen ulkona, esimerkiksi teltassa ja katoksessa, tai drive-in äänestyksenä. (Pienin ulkoäänestysmahdollisuuden tarjoava kunta Kustavi ja suurin Helsinki.)

Esimerkkejä:

- **Helsinki:** Malmin entinen lentokenttä, lentokentän aukio
- **Raasepori:** Markkinakenttä
- **Turku:** Turun yliopisto, luonnontieteiden talo (piha-alue, drive-in)
- **Eurajoki:** Eurajoen kunnanvirasto, Drive-in ja walk-in äänestys kunnanviraston alapihalla.
- **Lahti:** Lahden urheilu- ja messukeskus. Ulkotiloissa autosta käsin tai normaalisti sisätiloissa.
- **Kemi:** Kauppatori. Rajattu alue. Toiselta puolelta voi kävellä sisään ja toiselta puolelta voi tulla autossa äänestämään.
- **Nivala:** Nivalan tori. Äänestyspaikka puurakenteisessa infokioskissa.
- **Lapinlahti:** Kunnantalon piha-alue. Drive-in ja walk-in äänestys.
- **Jyväskylä:** Hipposhalli. Virkailijat ja kirjauspisteet ovat kontissa, äänestyskopit ovat teltassa. Asiointi tapahtuu kontissa olevan luukun kautta.
- **Kouvola:** Kaupungintalon pysäköintihalli. Walk-in äänestys katetussa autohallissa.
- **Kangasala:** Prisma. Äänestys tapahtuu Prisman piha-alueella, liikkuvan nuorisotyön pikkubussin yhteydessä. Mahdollista äänestää myös Prisman sisätiloissa.

Ulkoäänestysmahdollisuuden tarjoavat kunnat kokoluokittain tarkasteltuna (kuntien lkm):

alle 5 000 as.	20
5 000 - 10 000 as.	21
10 001 - 20 000 as.	9
20 001 - 50 000 as.	20
50 001 - 100 000 as.	10
yli 100 000 as.	9
Yhteensä	89

***Lista ulkoäänestyspaikoista: <https://vaalit.fi/ulkoaanestyspaikat-ennakkoaanestyksessa>**

Kuntavaalit 2021:

Ennakkoäänestys ulkomailla

- **Ennakkoäänestyspäivät ulkomailla 2.6. - 5.6.2021.**
- Ulkomaan yleisinä ennakkoäänestyspaikkoina toimivat Suomen edustustot ja niiden toimipaikat.
- **Yhteensä 104 ennakkoäänestyspaikkaa kaikkiaan 74 maassa.**
 - Edellisissä vuoden 2017 kuntavaaleissa oli 125 ennakkoäänestyspaikkaa kaikkiaan 78 maassa.
 - Eniten ennakkoäänestyspaikkoja on Espanjassa (5) ja Venäjällä (4).
 - Brasiliassa, Kanadassa, Kiinassa, Portugalissa, Virossa ja Yhdysvalloissa on kussakin kolme (3), 11 maassa on kaksi ja 55 maassa kussakin yksi ennakkoäänestyspaikka.
- Ulkomaan yleiset ennakkoäänestyspaikat on listattu maittain aukioloaikoineen ja yhteystietoineen vaalit.fi –sivustolla osoitteessa <https://tulospalvelu.vaalit.fi/KV-2021/fi/ulkomais.html>

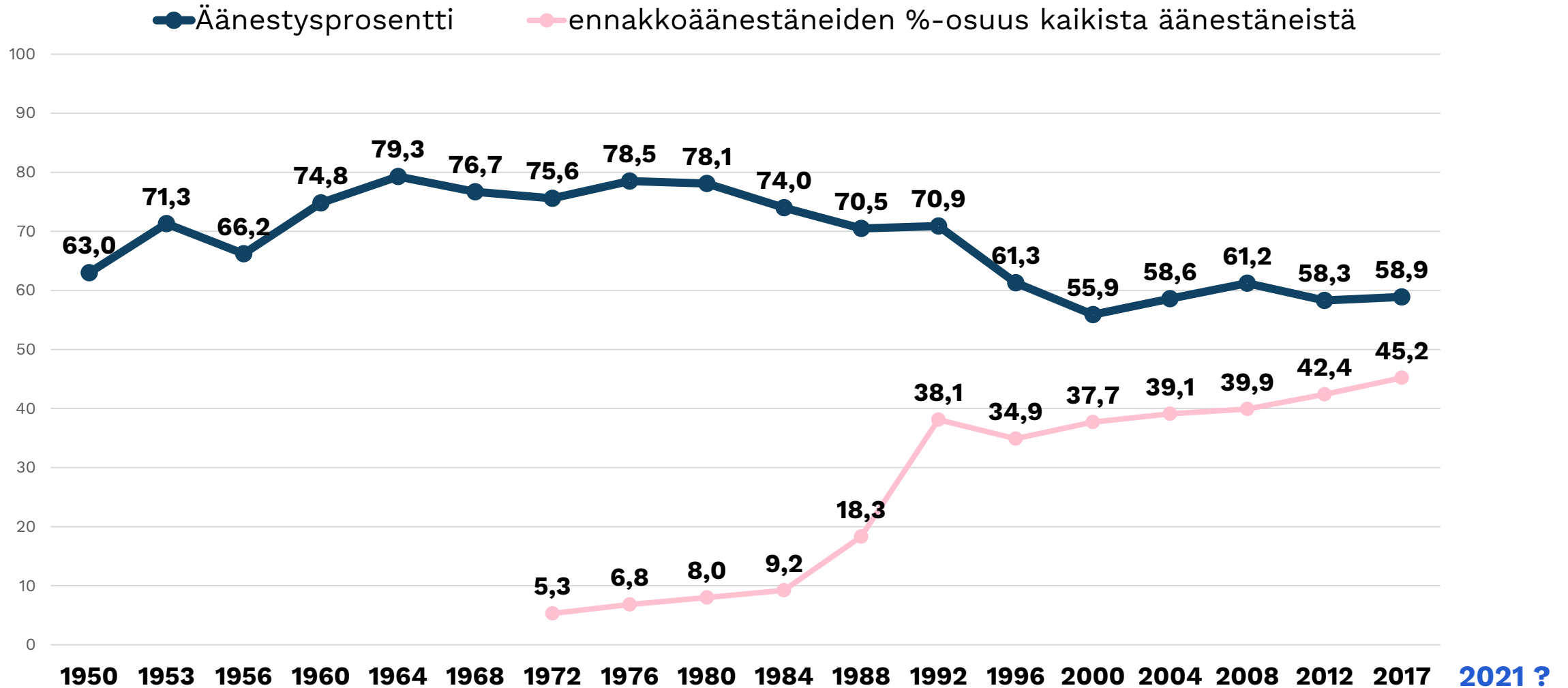

KUNTAVAALIT

KUNTA
LIITTO

Tietoja ennakkoäänestyksestä kuntavaaleissa

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa 1950-2017, %

Kuntavaalit muuttuivat yksipäiväisiksi v. 1992 vaaleista lukien

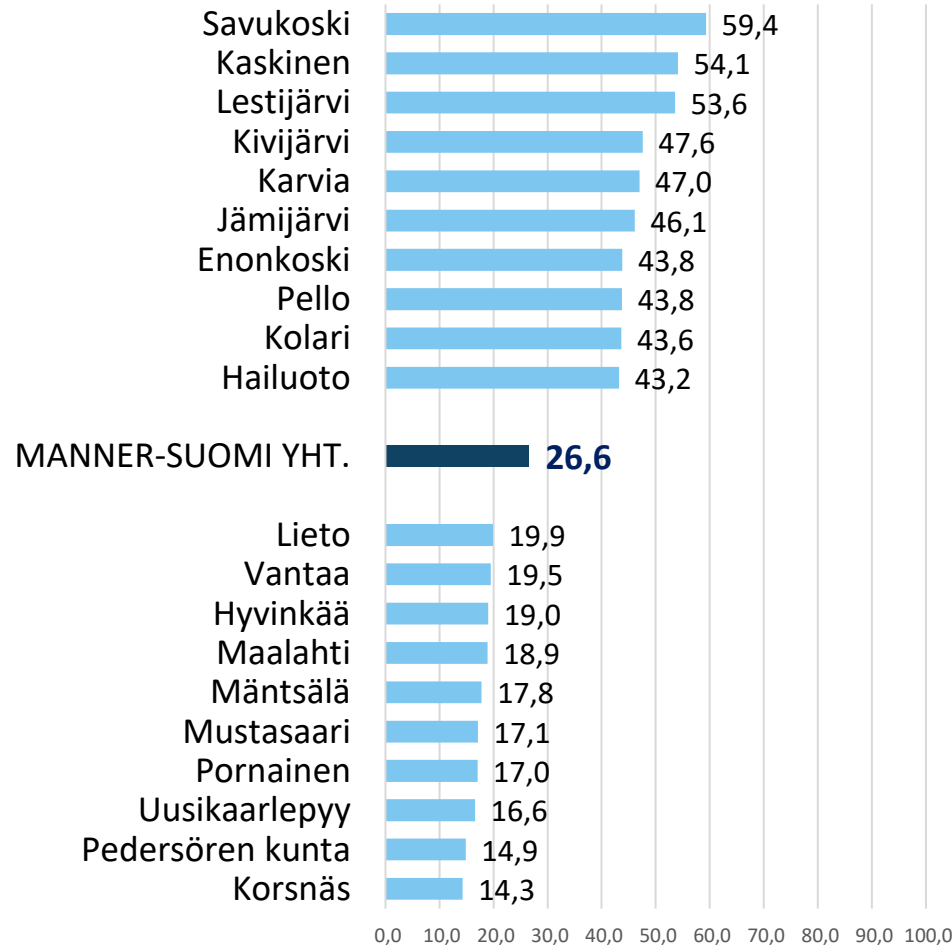
Lähde: Tilastokeskuksen kuntavaalitulokset, Kuntaliitto

Kuntavaalit 2017: Ennakkoäänestysaktiivisuus ja lopulliset äänestysprosentit Manner-Suomen kunnissa.

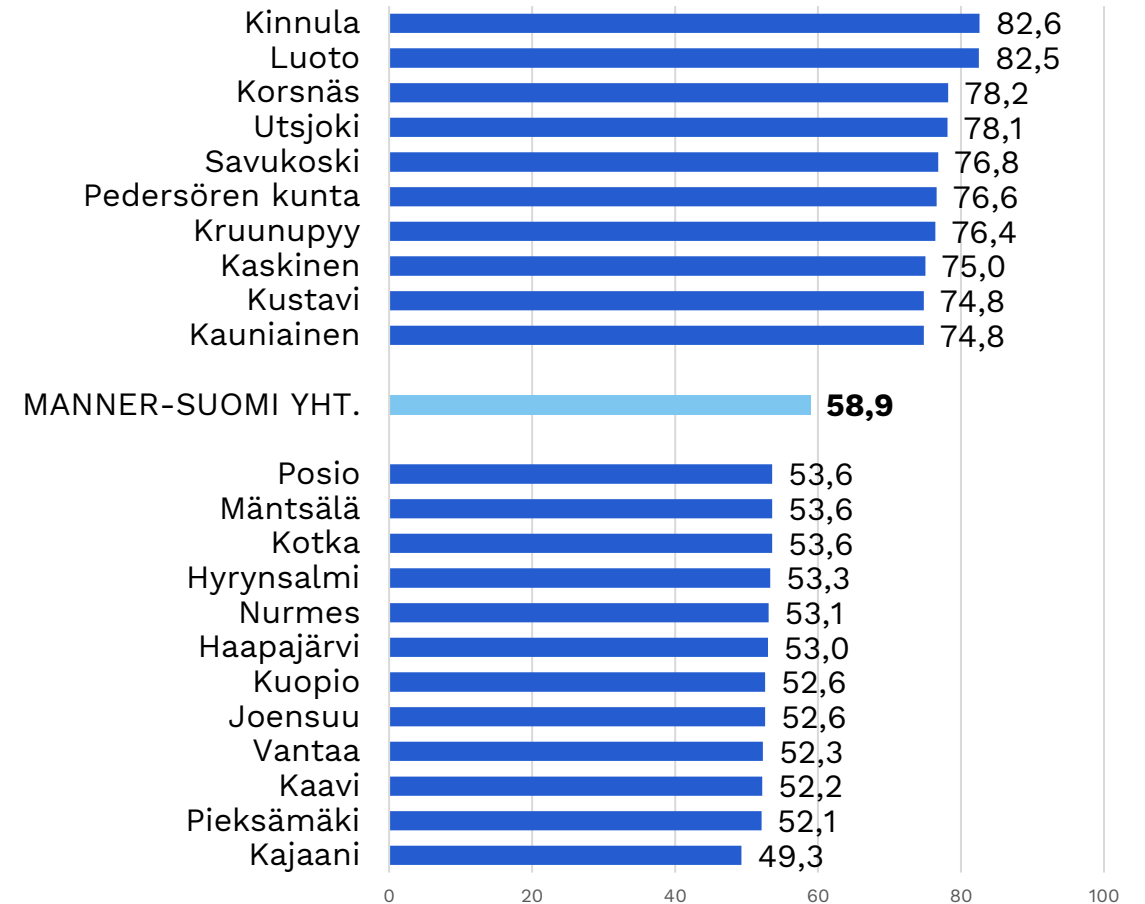
Suurimpien ja pienimpien äänestysprosenttien kunnat.

Kuntavaalit 2017: Ennakkoäänestysprosentit (%).

Äänestäneiden osuus laskettu äänioikeutetuista.

Kuntavaalit 2017: Lopulliset äänestysprosentit (%)

Lisätietoja kuntavaaleista:

www.kuntavaalit.fi

www.vaalit.fi

Ennakkoäänestyspaikat Kuntavaaleissa 2021:

<https://tulospalvelu.vaalit.fi/KV-2021/fi/aanestyspaikat.html>

Tietoja ennakkoäänestysaktiivisuudesta kuntavaaleissa 2017:

<https://tulospalvelu.vaalit.fi/KV-2017/fi/aanestys1.html#020>

Kuntaliiton analyysi kuntavaalien 2017 ennakkoäänestyspaikoista

(tiedote 9.2.2017): <https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2017/lahes-900-ennakkoaanestyspaikka-kuntavaaleissa>

